

postati majorji. Skušnje so pa pokazale, da ta pouk ni imel povsem pravega vspeha. Može, ki so že 26 let služevali, niso več za šolo. Šolanje v tem času slabo vpliva na njih stanovsko zavest. V bodoče bode postal major, o čemur se bodo prepričali, da ima sploh za to sposobno zmožnost. Da pa v vojni ne bode manjkalo temeljito izobraženih častnikov, bode se jih vsako leto dvakrat toliko vzelo v višjo vojno šolo, nego se jih je dosedaj.

Novice.

— **Duhovniške spremembe.** G. Ign. Nadrah, semeniški duhovnik, gre za kapelana v Metliko in g. Iv. Rihteršič, semeniški duhovnik, za kapelana v Mokronogu. G. Ant. Mali, kapelan v Naklem, je imenovan župnim upraviteljem v Javoru pod Ljubljano. Prestavljen je g. Iv. Bezeljak, kapelan v Staremtrgu pri Loži, za kapelana v Bohinjsko Bistrico. Na njegovo mesto pride g. Stanislav Peharc, semeniški duhovnik.

— **Za Sokolski izlet v Novo mesto** dne 3. junija t. l. kaže se izvanredno zanimanje. V Novem mestu delajo se obsežne priprave za dostojen vsprejem gostov. Tudi na posamnih železničnih postajah vršili se bodo pozdravi. Vzpored izletu, katerega se udeleži razun pevskih društev „Slavec“ in „Ljubljana“ tudi prav mnogo drugih rodoljubov ljubljanskih, določil se je nastopno: 1.) Odhod iz Ljubljane: točno ob 5. uri zjutraj z južnega kolodvora. 2.) Prihod v Novo mesto: ob 8. uri zjutraj. 3.) Sprejem izletnikov na kolodvoru po bratskem „Dolenjskem Sokolu“. 4.) Pozdrav pred mestom po g. županu kot načelniku slavne mestne občine novomeške. 5.) Ob polu 9 uri dopoldne zajuterk v gostilnicah pri „Brunerju“ in „Švarcu“. 6.) Ob polu 10. uri dopoldne sprevod po mestu. 7.) Ob polu 11. uri dop. skupna sv. maša v cerkvi oo. frančiškanov (pri maši pojo pevška društva). 8.) Ob 1. uri skupni obed pri „Tučku“. 9.) Ob 3. uri popoldne ljudska veselica na prostem pred vojašnico s telovadbo, petjem in godbo. 10.) Ob 8. uri zvečer ples in prosta zabava v prostorih „Narodne čitalnice“. 11.) Odhod iz Novega mesta ob 12. uri po noči, 12. Prihod v Ljubljano ob 3. uri zjutraj.

— **Slavnostna otvoritev železnične proge Grosuplje-Novomesto-Straža** višila se je ob najlepšem vremenu včeraj prav sijajno. Trgovinski minister je bil zaradi državnozbornskega zasedanja zadržan priti k slovesnostim. Zastopal ga je sekcijški načelnik v trg. ministerstvu eksccelencia vitez Wittek v spremstvu drugih visokih dostojanstvenikov od ministerstva. Navzoč je bil tudi predsednik c. kr. av. drž. železnice eksccelencia pl. Bilinski. Od c. kr. deželne vlade vdeležil se je slovesnosti deželni predsednik baron Hein z večimi vladnimi svetovalci i. dr. Navzoč je bil deželni glavar z vsemi deželnimi odborniki, več dež. in drž. poslancev, zastopniki justičnih oblastev, predsednik trgovske in obrtniške zbornice, zastopniki pošte, vojaštva, več županov in drugih. Slavnostni vlak vozil je v pravcatem triumfu preko vinorodne Dolenjske. Na postajah vršili so se sijajni vsprejemi, vsi kraji ob progi bili so okinčeni in grom topičev razlegel se je po dolinah. Presijajni so bili vsprejemi v Višnji gori, Trebnjem in Novem mestu. Župani pozdravili so visoke goste. Zbrali so se k vsprejemu povsod občinski zastopi, čč. duhovščina, razna društva in šolska mladina. Ženstvo v narodni noši delilo je mej visoke goste šopke ali pa jih pogostilo s kapljico pristnega Dolenjca. V Trebnjem je bil na kolodvoru tudi oddelek vojaške godbe. V Novem mestu govorila sta ob sprejemu župan Perko in prošt Urh. Poudarjeno bodi, da so župani povsod izključno slovenski pozdravljali. Na kolodvoru v Novem mestu bila je vojaška godba, meščanska garda z godbo, „Dolenjski Sokol“, ženstvo v narodni noši in nebrojno mestno in kmetsko ljudstvo. Pred mestom je stal lep slavolok. Vse mesto je bilo najdičnejše okrašeno. Pred mestno hišo, kamor so se visoki gostje podali bilo

je potem defilovanje društev. Pri banketu je napil drž. in dež. poslanec baron Schwegel cesarju, dež. glavar Detela sekcijškemu načelniku Witteku, ta pa v lepih besedah deželi Kranjski. — Dal Bog, da bi nova železnica bila res v vsem v prospeh dosedaj zanemarjene Dolenjske.

— **Pri veliki veselici za »Narodni Dom«**, katero priredi v nedeljo dne 10. t. m. na Koslerjevem vrtu Šišenska čitalnica, sodelovala bodo iz prijaznosti tudi pevška društva „Lira“ iz Kamnika, „Slavec“ in „Ljubljana“ ter se je korporativno udeleži slavno telovadno društvo „Ljubljanski Sokol“.

— **Veliki koncert** svoj priredi Glasbena Matica v četrtek dne 7. junija v Ljubljani, v redutni dvorani. Pri koncertu sodeloval bo g. drd. Bela Stuhec, štajarski Slovenec kot bari-tonist. Vspored obseza v prvi vrsti vokalne točke.

— **Umrli** je dne 27. maja t. l. v Ljubljani hišni posestnik in mizarski mojster g. Jožef Regali. Pokojnik si je kot vrl slovensk agitator pridobil velikih zaslug, za slovensko stvar posebno pa za svojedobno narodno zmago v občinski zastop ljubljanski. N. v. m. p.

— **Zgradba novega zidanega mostu čez Bistrico v Kamniku** odda se potom minuendne dražbe. Stroški proračunjeni so na 22.100 gld. Ponudba je vložiti do 5. junija t. l. Vse podrobno je razvideti pri mestnem županstvu kamniškem.

— **Izpred porotnega sodišča.** Prvi dan dne 28. maja družega letošnjega porotnega zasedanja vršile so se tri obravnave. Prvi je sedel na zatoženi klopi 71letni delavec Janez Cotman iz Illovice na ljubljanskem barji. Zagovarjati se je imel zopet zaradi tatvine, zaradi katerega hudodelstva je bil že 24krat kaznovan; vsega skupaj pa je bil že 34krat kaznovan. Kot tatu iz navade obsodilo ga je sodišče na pet let težke ječe. — Pri drugi obravnavi zagovarjati se je imel 19letni opekarski delavec Lah Angelo della Flora. Dne 18. marcija t. l. sunil je na Viču, kjer sta delala, povodom nekega prepira svojega tovariša Pietra Casagrande z nožem v desno stegno, da je temu kri odtekla in je kmalu na to umrl. Della Flora dobil je 3 leta težke ječe. — Pri tretji obravnavi je bil obsojen 24letni Peter Dacar z Naklega na 6 let težke ječe, ker je v ponočevanju dne 18. marcija t. l. udaril s tako silo posestnika Janeza Matjana s polenom po glavi, da je ta že drugi dan umrl. — Obravnava proti Josipu Vrtačniku iz Dol pri Litiji, ki se je vršila dne 29. maja, se je preložila. Vrtačnik je tožen krive prisege. Ker je navel za dokaz svoje nedolžnosti neko pričo, se je odredilo isto zaslišati in torej obravnavo preložiti. — Pri drugi obravnavi vršivši se istega dne obsojen je bil Janez Papler iz Pristave pri Tržiču zaradi spolskega posiljenja na 18 mesecev težke ječe. — Dne 30. maja pričela se je obravnava proti morilcem okr. sodnika dr. Krausa v Škofji Loki.

— **Nesreča.** Dne 29. maja t. l. pohodil je v Gradišči konj 3letnega otroka tukajšnjega brivca Drganca. Otrok je bil čez par trenutkov mrtev. Brivčeva stara mati peljala je otroški voziček po hodniku, za njim pa je šel 3letni fantek. Pride pa v tem trenutku dvovprežen tovorni voz po cesti, kar pade po naključji ali kali nesrečni fantek pred konja, kateri je z vso težo stopil nanj. Stara mati v 69. letu svoje dobe se je vsled te nesreče tako prestrašila, da je smrtno zbolela.

— **Požar** uničil je dne 23. maja v Kamniku pri Pre-serji 29 poslopij. Na lice mesta prihitela sta tudi gasilni društvi iz Borovnice in Vrda. Le gasilec se je zahvaliti, da ni pogorela cela vas kakor pred 14 leti.

Anarhisti.

V Berolinu so se predzadnji teden imeli zagovarjati dr. Gumplovič iz Gradca bogoslovec Wächter in pa delavec Wilmental zaradi dogodkov na nekem shodu brezposelnih delavcev. Dr. Gumplovič je na tem shodu govoril, da

imajo delavci v potrebi pravico drugim stanovom vzeti s silo, česar potrebujejo. Pri sodišči dr. Gumplovič dejanja ni tajil. Rekel je, da pričakuje, da ga obsodijo, ker pravice tako nimajo, temveč le moč. Pomislijo naj pa, kaj bode jim ostalo, ko še moč izgube. Državni pravdnik je sprva predlagal 16 mesecev ječe, ko je to slišal, je pa predlagal trde ječe 8 let. Sodišče se pa na njegov nasvet ni oziralo in je obsodilo dr. Gumploviča v 16mesečno in Wilmentala v 9mesečno ječo. Wächterja je pa oprostilo.

Tudi mladi fantje boljših stanov začenjajo se igrati z bombami. To gotovo prihaja od tod, ker mnogo slišijo o anarhistih. V Rimu so te dni prijeli nekega trinajstletnega dečka, ki je vrgel bombo, katera je popolnoma raznesla zid nekega vrta. Dečka so prijeli in pokazalo se je, da je sin angleškega generalnega konzula Röslerja. Mladi zločinec neče nič povedati, kaj da bi bilo povod njegovemu zločinskemu početju. Na posredovanje angleškega veleposlanika so ga izpustili iz zapor.

Omenili smo že v našem listu, da so v Lüttichu zaprli več anarhistov. Mej drugim so zaprli nemškega anarhista Müllerja. Ta je izpovedal, da so anarhisti imeli shod kmalu po Henryjevem atentatu v Parizu in sklenili izvršiti dinamitne napade na dobro obiskovanih gostilnicah in kavarnah v raznih evropskih mestih. Tega shoda so se udeležili baron Sternberg, Schleich, Guerin, Gauche in Beaulieu. Sternberg je bil prevzel vodstvo nameravanega delovanja. Gauche, ki je jako bogat, mu je dal v anarhistične namene 30.000 frankov. Sternberg pa kot lahkoživ in lahkomisljen mož ni bil prav za tako delo. Od dobljenih 30.000 frankov jih je v anarhistične namene porabil le 2000, druge je pa zapravil z razuzdanim življenjem, z malovrednimi ženskami, potem jo je pa pobegnil v Ameriko.

Štrajk v Ameriki.

Slabe čase so si ravno kapitalisti vedeli dobro obrniti v svoj prid. In v prvi vrsti se zopet nahajajo one bogatinske sebične družbe, katere iz delavcev takorekoč izsesajo vso delavno moč, ko pa reveži omagajo vsled vednega truda, jih odpuste, češ, saj imamo na izbiro mladih in zdravih ljudij. Najsramotnejše so počele pennsylvanske premogovne družbe, ki imaje najmanj vzroka tožiti o slabih časih. Premog so vedno dobro prodajali, in ravno sedaj spomladi so dobili mnogo novih naročil po vzhodnih državah, kar bi jih moralo zadrževati, da bi vsaj delavcem že tako borne plače ne krčili. Očitno kažejo, da jim je le za žepe, za delavčevo dušo in telo pa nič.

Delavci hočejo večjo plačo, ker je sedanja za ondotne razmere res nezadostna, posebno, če je delavec družinski oče. Ker se družbe ne udajo z lepa, poskušajo premogokopi s štrajkom doseči svojo pravico. Po najnovejših poročilih jih štrajka nad 130.000. Štrajka tudi nekaj delavcev, ki imajo delo pri koku. Gode se grozni prizori, veliko delavcev in redarjev je ranjenih, nad dvajset delavcev doslej že ubitih. Pomenljivo je, da pri štrajku delajo velike izgrede ženske.

Začeli so premišljevali o posledicah tega velikega štrajka in trdijo, da bodo na škodi jedino delavci in nekatere vzhodne tovarne. Delavci za to, ker zgubljajo čas in jih bode nekaj gotovo zgubilo delo za vedno, vzhodne tovarne pa ne bodo mogle dolgo časa z vso močjo delati, ker jim bo zmanjkalo kuriva. Zahodno od Čikaga posledic tega štrajka najbrž ne bodo občutili prav nič, zlasti ne po Minnesoti in Wisconsinu. Tukaj tam kuriva ne more zmanjkati. Po pristaniščih v Ashlandu, West Superioru in Duluthu je nakopičenega nad dva milijona ton premoga, in to že zadostuje za cel zahod za šest mesecev, če tudi prav iz vzhoda ne pripeljejo nove zaloge. Severozapadne železnice imajo še vrhu tega ogromne zasebne zaloge. Govorili so celo, da so pennsylvanski baroni sami provzročili štrajk s skrivnim namenom, da poide premogova zaloga na zahodu in se jim odpre novo polje za dobičkarenje.

Delavci pač ne bodo mogli vzdržati štrajka več mesecev, ker nimajo dovoljne denarne podpore. Najbolje bi seveda bilo, ko bi se mogli s pomočjo posredovalcev pobotati z družbami, kakor so storili štrajkarji na železnici Great Northern.

Štrajk na Great Northern železnici so povoljno završili v noči med 1. in 2. majnikom. Čestitajo si lahko medsebojno železnična družba, delavci, trgovci peterih držav in posredno tudi trgovina vseh Združenih držav.

Štrajk se je raztezal od St. Pavla pa do obrežja Tihega morja; najmanj 15.000 mož je bilo dober teden dni brez dela. Predsednik Hill je začel z avgustom lanskega leta zniževati plačo, kar je poslej po par odstotkov še trikrat storil. Vendar so imeli boljši delavci dovoljno plačo, navadnim po 1 dolar ali 90 centov na dan nikakor ni zadostovalo. Predsednik novoustanovljene unije železniških delavcev Mr. Debs je vsled tega napovedal štrajk. Hill je tudi takoj sprevidel, da bode vsaj nekaj plače moral zvišati, delavci so hoteli imeti popolno plačo, kakor so jo imeli pred avgustom lanskega leta. Predsednik Hill se jim je udal toliko, da naj celo zadevo dajo delavci in družba v presodbo nepristranskim možem, in po njihovem odloku naj bi se potem vsi ravnali. To pa delavcem ni bilo všeč; o drugem niso hoteli nič slišati, kakor da se jim da polna stara plača. Prebivalci ob železnici zlasti meščani so pritrdili Hillu in tudi pritiskali na delavce, da naj sprejmejo predlog železniškega predsednika. Trgovci in obrtniki iz Heleni Mont., in trgovci v Montani so v posebnih resolucijah obsodili trdovratno obotavljanje in nezaupnost delavcev, ter prosili Hilla, da naj prej ko mogoče poskrbi, da bodo vlaki zopet redno vozili med St. Paulom in morjem. Delavci so se na to spametovali, tembolj, ker se je širila govorica po St. Paulu, da ima Hill po mestu že 600 novih delavcev nastanjenih, s katerimi prične voziti vkljub štrajkarjem. V torek popoldne 1. majnika je prišla štrajkarska deputacija z Debsom k Hillu in se z njim sporazumela, da štrajkarji in družba izvolijo posredovalni odbor in se podvržejo njegovi rabsodbi. Hill jih je po svoji navadi sprejel